

ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙

(๗)

มติคณะกรรมการรัฐมนตรีหรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติ
คณะกรรมการรัฐมนตรี ทั้งนี้ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารของ
ราชการที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

.....

เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

มติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๖

๑. ร่างกฎกระทรวงการตอกทอดทางมรดกและการอนุสิทธิ์ในที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการ
ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.....และขอขยายระยะเวลาการดำเนินการจัดทำกฎหมายพระราชบัญญัติการ
ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

มติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๖

๒. การเร่งรัดออกกฎหมายหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง
แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.
๒๕๖๒

สำเนา

ที่ นร ๐๙๐๔/๙๗๐๖

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กกม. ๑๐๓๐

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงการตอกถอดทางมรดกและการโอนสิทธิในที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... และขอขยายระยะเวลาการดำเนินการจัดทำกฎหมายพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กช ๑๒๐๔/๓๙๙๘ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๓๐๒/๓๙๙๖ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๖

๒. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๐๕.๔/๒๐๗๙๖
ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕

๓. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/๒๕๖๖
ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๕

๔. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/๑๗๓
ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๖

๕. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๔/๖๑๒๕ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ขอให้นำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๑. อนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงการตอกถอดทางมรดกและการโอนสิทธิในที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ....

๒. ขยายระยะเวลาการดำเนินการจัดทำกฎหมายพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ออกไปอีก ๑ ปี นับแต่วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖

ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยความละเอียดปราศจากความสำนึกรัก慕ที่สือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ ว่า

๑. อนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงการตอกถอดทางมรดกและการโอนสิทธิในที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาวาจพิจารณา โดยให้รับความเห็นของกระทรวงมหาดไทยไปประกอบการพิจารณาด้วยแล้วดำเนินการต่อไปได้

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๔.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอร่างกฎกระทรวงการตอก Hodทางมรดก และการโอนสิทธิ์ในที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... มาเพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการ

๔.๒ โดยที่มาตรา ๒๒ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๓๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ดำเนินการออกกฎหมายให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาสองปีนับแต่เมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับ (ครบกำหนดวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖) ทั้งนี้ ระยะเวลาดังกล่าวคณะกรรมการรัฐมนตรีจะมีมติขยายออกไปอีกได้แต่ไม่เกินหนึ่งปี และต้องมีมติก่อนที่จะครบกำหนดเวลาดังกล่าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงขอขยายระยะเวลาการดำเนินการจัดทำกฎหมายพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๖๘ ออกไปอีกหนึ่งปีนับแต่วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ มาเพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๒๙๐๔
โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๒๙๐๔
E-mail : legal@alro.go.th

(๔) กำหนดให้เจ้าพนักงานที่ดินจดทะเบียนสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินในฐานะผู้โอน กับสถาบันเกษตรกรที่มีหนังสือรับรองจาก ส.ป.ก. ในฐานะผู้รับโอน และให้เจ้าพนักงานที่ดินแจ้งให้ ส.ป.ก. จังหวัด ทราบถึงการจดทะเบียนสิทธิในที่ดินดังกล่าว

(๕) กำหนดให้สถาบันเกษตรกรใช้สอยที่ดินเพื่อประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หากฝ่ายนั้นจะต้องโอนที่ดินนั้นคืนให้แก่ ส.ป.ก. ทั้งนี้ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการคุ้มครองที่ดินตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ให้สอดคล้องกับความเห็นคณะกรรมการการกฤษฎีกา (คณะที่๗) เรื่องสร็จที่ ๑๗๗/๑๕๖๓ เรื่อง การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินในการนี้ที่เกษตรกรได้รับกรรมสิทธิ์ตามสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๔.๓.๔ หมวด ๔ การโอนสิทธิในที่ดินไปยัง ส.ป.ก. (ร่างข้อ ๑๓ ถึงข้อ ๑๗) มีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) กำหนดให้ ส.ป.ก. อาจรับโอนสิทธิในที่ดินจากผู้ได้รับสิทธิในที่ดินที่ประสงค์จะโอนสิทธิในที่ดินให้ ส.ป.ก. โดยไม่รับค่าตอบแทน หรือโดยรับค่าตอบแทน หรือการโอนตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล โดยให้ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินยื่นคำร้องพร้อมเอกสารและหลักฐาน ณ ส.ป.ก. จังหวัด หรือโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

(๒) กำหนดให้ ส.ป.ก. จังหวัด จัดส่งคำร้องพร้อมทั้งความเห็นและรายงานผลการตรวจสอบสภาพที่ดินให้ ส.ป.ก. พิจารณาสภาพความเหมาะสมทางการเกษตร ลักษณะการทำประโยชน์ในที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง ภาระผูกพันในที่ดิน ราคาก่าเช่าซื้อที่ดินที่ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินได้เช่าซื้อไปจาก ส.ป.ก. ราคประมีนที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามกฎหมายว่าด้วยการประเมินราคารหัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ และราคาก่าตอบแทนการโอนสิทธิในที่ดินที่ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินเสนอ (หากมี)

(๓) กำหนดให้ ส.ป.ก. มีอำนาจพิจารณาสั่งรับการโอนสิทธิในที่ดินได้เฉพาะกรณีเป็นที่ดินที่มีความเหมาะสมที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเท่านั้น เว้นแต่กรณีเป็นการรับโอนสิทธิจากผู้ได้รับสิทธิในที่ดินซึ่งใช้สอยที่ดินนั้นโดยฝ่ายนั้นกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและ การรับโอนสิทธิในที่ดินตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล

(๔) กำหนดให้ ส.ป.ก. มีอำนาจพิจารณาจ่ายค่าตอบแทนการรับโอนสิทธิในที่ดินได้โดย ๑) กรณีเป็นการรับโอนสิทธิจากผู้ได้รับสิทธิในที่ดินกรณีที่ว่าไป ราคาก่าตอบแทนการโอนสิทธิในที่ดินจะต้องไม่เกินกว่าราคประมีนที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามกฎหมายว่าด้วยการประเมินราคารหัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ หรือเกินกว่าราคประมีนตามความจำเป็นไม่แต่ไม่เกินกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของราคประมีนดังกล่าว ๒) กรณีเป็นการรับโอนสิทธิจากผู้ได้รับสิทธิในที่ดินซึ่งใช้สอยที่ดินโดยฝ่ายนั้นกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ราคาก่าตอบแทนการโอนสิทธิในที่ดินจะต้องไม่เกินกว่าราคาก่าเช่าซื้อที่ดินที่ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินได้เช่าซื้อไปจาก ส.ป.ก. โดยหากมีความเสียหายเกิดขึ้นให้หักกลบลบหนี้ตามมูลค่าความเสียหายไว้ในคำสั่งรับการโอนสิทธิในที่ดินดังกล่าวด้วย

(๕) กำหนดให้ ส.ป.ก. แจ้งผลการพิจารณาให้ ส.ป.ก. จังหวัด ทราบโดยเร็ว และให้ ส.ป.ก. จังหวัด แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินทราบภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาของ ส.ป.ก. พร้อมกำหนดวันเวลาเข้าทำสัญญาและจดทะเบียนโอนสิทธิในที่ดินต่อเจ้าพนักงานที่ดิน จังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา รายละเอียดปรากฏมาสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

(๒) กำหนดให้ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายท้องที่ หรือในกรณีที่มีปัญหาไม่อาจตกลงกันได้เกี่ยวกับการตกลงด้วยความตกลงแก่ทายาทโดยธรรมและการโอนสิทธิ ในที่ดินตามกฎหมายท้องที่นี้ ให้ ส.ป.ก. เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วให้ปฏิบัติตามนั้น

**๔.๓.๒ หมวด ๒ การตกลงด้วยความตกลงแก่ทายาทโดยธรรม (ร่างข้อ ๓ ถึงข้อ ๖)
มีสาระสำคัญ ดังนี้**

(๑) กำหนดให้ที่ดินที่ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินถึงแก่ความตายสามารถตกลงด้วยความตกลงแก่ทายาทโดยธรรมตามลำดับที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หากมีทายาทผู้มีสิทธิ หลายคน ให้ที่ดินดังกล่าวตกเป็นทรัพย์มรดกร่วมกันของทายาททุกคน เว้นแต่ทายาทตกลงกันได้ว่าทายาทผู้ใด จะเป็นผู้รับที่ดินมรดกแต่เพียงผู้เดียว โดยไม่ตัดสิทธิทายาಥอื่นในการที่จะเรียกร้องค่าที่ดินจากทายาทที่ได้รับ การตกลงด้วยความตกลงแก่ทายาทโดยธรรมนี้ไม่ใช่การตกลงกันของทายาททุกคน เว้นแต่ทายาทตกลงกันโดยที่ดินคืน ให้ ส.ป.ก. ได้ ในกรณีที่ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินไม่มีทายาท ให้ที่ดินนั้นตกเป็นของ ส.ป.ก. ทั้งนี้ เป็นการกำหนดให้ สอดคล้องกับมาตรา ๑๗๔๕ มาตรา ๑๗๕๐ มาตรา ๑๗๕๑ และมาตรา ๑๗๕๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ เท่าที่ไม่ขัดกับการคุ้มครองที่ดินเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) กำหนดให้ทายาทผู้รับที่ดินมรดกต้องรับไปทั้งสิทธิ หน้าที่ และความรับผิด ของผู้ได้รับสิทธิในที่ดินผู้ตายซึ่งมีอยู่ต่อ ส.ป.ก. อันเนื่องมาจากการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ เป็นการกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๖๐๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๓) กำหนดให้ทายาทผู้รับที่ดินมรดกใช้สอยที่ดินเพื่อประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หากผู้ใดนิจจะต้องโอนที่ดินนั้นคืนให้แก่ ส.ป.ก. ทั้งนี้ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการคุ้มครองที่ดินตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ให้สอดคล้องกับความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่๓) เรื่องเสร็จที่ ๑๓๗/๒๕๖๓ เรื่อง การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินในกรณีที่เกษตรกรได้รับกรรมสิทธิ์ตามสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๔) กำหนดให้เจ้าพนักงานที่ดินแจ้งให้ ส.ป.ก. จังหวัด ทราบถึงการจดทะเบียน สิทธิในที่ดินซึ่งได้มายโดยทางมรดกตั้งแต่ว่า

**๔.๓.๓ หมวด ๓ การโอนสิทธิในที่ดินไปยังสถาบันเกษตรกร (ร่างข้อ ๗ ถึงข้อ ๑๒)
มีสาระสำคัญ ดังนี้**

(๑) กำหนดให้สถาบันเกษตรกรอาจรับโอนสิทธิในที่ดินได้ในกรณีที่ผู้ได้รับสิทธิในที่ดินมีหนี้สินค้างชำระกับสถาบันเกษตรกร โดยให้สถาบันเกษตรกรยื่นคำร้องพร้อมเอกสารและหลักฐาน ณ ส.ป.ก. จังหวัด หรือโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

(๒) กำหนดให้สถาบันเกษตรกรที่จะรับโอนสิทธิในที่ดินต้องไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมหรือมีที่ดินไม่เกินขนาดที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด โดยมีแผนงานและโครงการใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมทั้งยินยอมรับสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดที่ผู้ได้รับสิทธิในที่ดิน (ผู้โอน) มีต่อ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรอื่นอันเนื่องมาจากการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๓) กำหนดให้ ส.ป.ก. จังหวัด ออกหนังสือรับรองให้แก่สถาบันเกษตรกร ที่มีลักษณะตามที่กำหนดภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับคำร้อง

เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ และครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ คณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบมีความเห็นสรุปสาระสำคัญได้ว่า ผู้มีอำนาจในการออกกฎหมายระหว่างประเทศ ๕ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งเป็นหน่วยงานเดียวที่มีอำนาจหน้าที่ตามร่างกฎหมายนี้ ในส่วนเนื้อหาของร่างกฎหมายระหว่างเกี่ยวกับการตัดหอดำรงมรดกแก่ทายาทโดยธรรมนั้นเห็นว่า เป็นการกำหนดให้สิทธิแก่ทายาททุกคนจึงไม่ขัดกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และสำหรับกรณีการกำหนดค่าตอบแทนการรับโอนสิทธิในที่ดินให้แก่ผู้โอนสิทธิในที่ดินคืน ส.ป.ก. ตามร่างกฎหมายดังกล่าวไม่ใช่การจัดซื้อที่ดินตามมาตรา ๑๙ (๒) และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๙ แต่เป็นการโอนสิทธิในที่ดินให้ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามนัยมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๙ เพื่อนำที่ดินมาหมุนเวียนให้เกษตรกรตามวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งสามารถใช้จ่ายเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ จึงให้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับค่าตอบแทนการรับโอนสิทธิในที่ดินคืน ส.ป.ก. ไว้ในร่างกฎหมายนี้โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาการแก้ไขระเบียบคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงมีมติเห็นชอบร่างกฎหมายระหว่างประเทศ ๕ วรรคหนึ่ง การตัดหอดำรงมรดกและการโอนสิทธิในที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้แก้ไขแล้วตามความเห็นอนุกรรมการ และให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการเสนอเรื่องตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๔.๓ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตามติดตามของนักกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ และครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ โดยปรับแก้ไข
ซึ่งจากเดิม “ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตอกทองทางมรดกและการโอนที่ดิน
ที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ....” เป็น “ร่างกฎกระทรวงการตอกทองทางมรดก
และการโอนสิทธิในที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ....” พร้อมทั้งแก้ไขเนื้อหา
รายละเอียดในประเด็นต่าง ๆ ของร่างกฎกระทรวงดังกล่าวให้เป็นไปตามความเห็นของนักกรรมการเรียบร้อยแล้ว
โดยร่างกฎกระทรวงการตอกทองทางมรดกและการโอนสิทธิในที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๑๙ และมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๙ มีสาระสำคัญ
และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๔.๓.๑ หมวด ๑ บททั่วไป (ร่างข้อ ๑ ถึงร่างข้อ ๒) มีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) กำหนดบทนิยามคำว่า “ผู้ได้รับสิทธิในที่ดิน” หมายความว่า บุคคลผู้ได้รับโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์โดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คำว่า “ส.ป.ก.” หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และคำว่า “ส.ป.ก.จังหวัด” หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... ตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๙ และโดยที่ร่างกฎกระทรวงดังกล่าวมีหลักการเกี่ยวกับการโอนที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมคืนให้แก่ ส.ป.ก. ซึ่งมาตรา ๓๙ ไม่ได้ให้อำนาจกำหนดค่าตอบแทนในการโอนกรณีดังกล่าวไว้ดังนั้น เพื่อให้เจ้าของที่ดินซึ่งเป็นบุคคลตามมาตรา ๓๙ มีสิทธิได้รับชำระราคาค่าที่ดินตามความเหมาะสมและเป็นธรรม ส.ป.ก. จึงได้จัดทำร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การจัดซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดินซึ่งเป็นบุคคลผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ประสงค์จะโอนที่ดินนั้นคืนให้แก่ ส.ป.ก. ตามกฎกระทรวงดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะด้วยในคราวเดียวกัน ซึ่งร่างระเบียบนี้เป็นการจัดซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดินตามมาตรา ๑๙ (๒) และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

๔.๒ ขั้นตอนการดำเนินการและการรับฟังความคิดเห็น

๔.๒.๑ รับฟังความคิดเห็นของเกษตรกร ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และบุคคลทั่วไป ต่อหลักการและสาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตกลงด้วยทางมรดก และการโอนที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... และร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดซื้อที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ ส.ป.ก. (www.alro.go.th) กำหนดระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๕ จนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕ โดยมีหนังสือถึงปลัดกระทรวงการคลังและปลัดกระทรวงมหาดไทยในฐานะหน่วยงานผู้รักษาการร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๙ เพื่อขอให้พิจารณา มอบหมายให้บุคลากรของหน่วยงานในสังกัดตอบแบบรับฟังความคิดเห็น พร้อมทั้งได้มีหนังสือขอให้ผู้ว่าราชการ จังหวัด ๗๗ จังหวัดในเขตปฏิรูปที่ดิน มอบหมายให้บุคคลที่ดินจังหวัดดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ตอบแบบรับฟังความคิดเห็นและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การรับฟังความคิดเห็นร่างกฎกระทรวงและร่างระเบียบนี้ ต่อเกษตรกร คณะกรรมการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการจังหวัด และประชาชนทั่วไป สรุปมีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวนทั้งสิ้น ๓๕๕ ราย โดยผู้แสดงความคิดเห็นร้อยละ ๙๖.๐๖ ของผู้แสดงความคิดเห็นทั้งหมดเห็นด้วยกับ หลักการและสาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตกลงด้วยทางมรดก และการโอนที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... ทั้งฉบับ จำแนกตามกลุ่ม ผู้แสดงความคิดเห็นแบ่งเป็น เกษตรกรและทายาทผู้มีส่วนได้เสียหรืออาจจะมีส่วนได้เสียโดยตรงเห็นด้วย ร้อยละ ๙๖.๐๘ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. เห็นด้วยร้อยละ ๙๖.๔๕ บุคคลที่อาจขอรับการจัดที่ดินในฐานเกษตรกร เห็นด้วยร้อยละ ๑๐๐ เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐอื่นและบุคคลทั่วไปเห็นด้วยร้อยละ ๙๑.๑๙ รายละเอียด ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔.๒.๒ เสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตกลงด้วยทางมรดก และการโอนที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... พร้อมรายงานผล การรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามคำสั่ง คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๓/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากฎหมาย และระเบียบ ส.๓ วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีอำนาจหน้าที่ศึกษาและพิจารณาเสนอแนวทาง ในการกำหนด หรือปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม หรือเสนอร่างกฎหมายลำดับรอง เพื่อให้การดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕

๑.๔ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือ ด่วน ที่ นร ๐๙๐๘/๕๔๒ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ แจ้งผลการพิจารณาข้อหารือของ ส.ป.ก. เพื่อทราบความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) เรื่องเสร็จที่ ๑๓๗/๒๕๖๓ เรื่อง การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินในกรณีที่เกษตรกรได้รับกรรมสิทธิ์ตามสัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สรุปสาระสำคัญได้ว่า สิทธิในการใช้สอยที่ดินของบุคคลที่ได้รับสิทธิมาจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ไม่เป็นไปตามหลักกรรมสิทธิ์ตามมาตรา ๑๓๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อย่างสมบูรณ์ พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ยังคงจำกัดสิทธิการโอนและการใช้สอยที่ดินที่ได้มาจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไว้ มีฉันนั้นก็ไม่อาจคงความมุ่งหมายของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไว้ได้ ดังนั้น ส.ป.ก. จึงยังคงมีหน้าที่ในการคุ้มครองที่ดินมีให้ใช้ประโยชน์ได้ ฯ นอกเหนือจากการประกอบเกษตรกรรมและกิจการอื่น ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

มาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติว่า ที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะทำการแบ่งแยกหรือโอนสิทธิในที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นมิได้เว้นแต่เป็นการตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม หรือโอนไปยังสถาบันเกษตรกร หรือ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา ๒๒ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๓๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดว่าระยะเวลาที่ให้ดำเนินการออกกฎหมายในสองปี ตามบทบัญญัติดังกล่าว คณะกรรมการรัฐมนตรีจะมีมติขยายระยะเวลาออกไปอีกได้แต่ไม่เกินหนึ่งปีและต้องมีมติ ก่อนที่จะครบกำหนดเวลาสองปีดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายข้างต้นจึงจำเป็นต้องออกกฎหมายนี้ โดยเป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง และการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๕ (๑) และ (๕)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การออกกฎหมายนี้ของบทบัญญัติที่จะต้องมีการออกกฎหมายหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายบัญญัติก่อนจึงจะทำให้ประชาชนได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ในฐานะรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงต้องเร่งรัดดำเนินการโดยเร็ว ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๓๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (ภายในวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖) ทั้งนี้ ระยะเวลาดังกล่าวคณะกรรมการรัฐมนตรีจะมีมติขยายออกไปอีกได้แต่ไม่เกินหนึ่งปี และต้องมีมติก่อนที่จะครบกำหนดเวลาดังกล่าว

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ ข้อเท็จจริง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย ส.ป.ก. ได้จัดทำร่างกฎหมายนี้ ให้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดิน หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตกทอดทางมรดกและการโอนที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดิน

ที่จะมีสิทธิรับที่ดินมาได้เพียงคนเดียว หากมีทายาทหลายคนและตกลงกันไม่ได้ว่าทายาทผู้ใดจะเป็นผู้ได้รับสิทธิในที่ดิน ให้ที่ดินนั้นโอนไปยังสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ต่อมาสำนักเลขานุการคณารัฐมนตรีได้ส่งร่างกฎกระทรวงดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากล่าวว่าได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๖๐๑/๙๗๕ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๓๒ แจ้งว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณที่ ๖) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า หลักการในร่างกฎกระทรวงดังกล่าวขัดต่อสิทธิในการรับมรดกที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อันเป็นการออกกฎกระทรวงเกินกว่าที่กฎหมายแบ่งบทให้อำนาจไว้ จึงไม่อาจดำเนินการตรวจพิจารณาร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ให้เป็นไปตามความประสงค์ได้

๑.๒ ปี ๒๕๕๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้นำเรื่องร่างกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตกลงทำทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม หรือโอนไปยังสถาบันเกษตรกร หรือ ส.ป.ก. พ.ศ. .... เสนอคณารัฐมนตรีพิจารณา โดยร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ได้กำหนดให้การตกลงทำทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สถาบันเกษตรกรผู้มีสิทธิรับโอนที่ดินต้องมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด และการโอนสิทธิในที่ดินให้แก่ ส.ป.ก. ให้กระทำได้โดยวิธีการให้หรือขายที่ดินคืน ส.ป.ก. แล้วแต่กรณี ต่อมาคณารัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๒ อนุมัติหลักการและส่งร่างกฎกระทรวงดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากล่าวว่าได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๖/๔๗๒ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ แจ้งให้ ส.ป.ก. รับประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณที่ ๗) เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณที่ ๗) มีข้อสังเกตโดยสรุปว่า หากข้อกำหนดของกฎกระทรวงตามมาตรา ๓๙ ไม่สอดคล้องกับเจตนารณรงค์ของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมก็สมควรที่จะเสนอแก่ฯ พระราชนูญยุติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๙ ในกรณีที่ผู้รับโอนที่ดินไม่ใช่ประโยชน์ในที่ดิน ควรกำหนดให้ที่ดินกลับคืนมายัง ส.ป.ก. โดยให้ ส.ป.ก. ชำระค่าทดแทนตามความเป็นธรรม และภายหลังจากที่ได้โอนที่ดินไปยังผู้รับโอนสิทธิในที่ดินตามกฎหมายแล้วควรมีมาตรการควบคุมการใช้ที่ดินดังกล่าวเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๑.๓ ปี ๒๕๕๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้นำเรื่องร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไปยัง ส.ป.ก. พ.ศ. .... เสนอคณารัฐมนตรีพิจารณา โดยร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสามารถโอนสิทธิในที่ดินคืนให้แก่ ส.ป.ก. โดยให้ ส.ป.ก. ชำระค่าตอบแทนการโอนสิทธิให้แก่ผู้โอนสิทธิดังกล่าว เพื่อให้เป็นไปตามข้อสังเกตของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณที่ ๗) ข้างต้น ซึ่งคณารัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ อนุมัติหลักการและส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากล่าวว่าได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๘/๕๗๖ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๒ แจ้งว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณที่ ๗) ได้ตรวจพิจารณาร่างกฎกระทรวงดังกล่าวแล้วเห็นว่า มาตรา ๓๙ ไม่ได้ให้อำนาจกำหนดค่าตอบแทนในการโอนกรณีดังกล่าวไว้ การที่ร่างกฎกระทรวงนี้กำหนดให้ ส.ป.ก. จ่ายค่าตอบแทนในการโอนให้แก่เกษตรกรผู้โอนที่ดินจึงเป็นการกำหนดที่เกินไปจากอำนาจตามกฎหมายแบ่งบทซึ่งไม่สามารถกระทำได้ หาก ส.ป.ก. ประสงค์จะให้นำเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมาจ่ายเป็นค่าตอบแทนในการโอนให้แก่เกษตรกรผู้โอนสิทธิในที่ดินคืนให้แก่ ส.ป.ก. แล้ว จะต้องดำเนินการแก้ไขระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ครอบคลุมถึงการใช้จ่ายเงินค่าตอบแทนในการโอนข้างต้นก่อน

ສລຄ.
ສົງ : ກນອ. ລ. ۳ก
ຮັບທີ : ຮ10343/65
27 ກ.ຍ. 2565 ເຈລາ

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๑๒๐๔/ กกจ/บกจ

ທີ່ ກະຊ ១២០៤/ ຖະບຸ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๗ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ร่างกฎหมายทบทวนการตอกทอดทางมรดกและการอนุสิทธิ์ในที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... และขอขยายระยะเวลาการดำเนินการจัดทำกฎหมายพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๗

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย

  ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณารัฐมนตรี
  ๒. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎกระทรวงการตักทอดทางมรดกและการโอนสิทธิ ในที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... และเอกสารเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น
  ๓. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ และครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕
  ๔. ร่างกฎกระทรวงการตักทอดทางมรดกและการโอนสิทธิในที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิ โดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... พร้อมบันทึกหลักการและเหตุผล และตารางแสดงหลักการสำคัญของร่างกฎกระทรวงฯ

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง ร่างกฎกระทรวงการตอกทอดทางมรดกและการโอนสิทธิในที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... และขอขยายระยะเวลาดำเนินการจัดทำกฎหมายพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔ (๑) และ (๕) และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๓๙ รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๒) การสร้างรายได้และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

โดยเรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑๖๒

๑.๑ ปี ๒๕๓๐ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....) ออกตามความในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตக厚ดทางมรดกและการโอนสิทธิในที่ดินที่บุคคลได้รับโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีสาระสำคัญ กำหนดให้ทายาทโดยธรรมผู้มีสิทธิได้รับมรดกในที่ดินดังนี้ คุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร และกำหนดให้ทายาทโดยธรรม

/ที่จะมีสิทธิ...

二 ๒๓ ส.ค. ๖๖

สำเนา

ที่ นร ๐๕๐๕/๑๙๔๗

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กม. ๑๐๓๐๐

๒๕๖๖ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การเร่งรัดออกกฎหมายหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๖
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๒๐๘/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖
๒. หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๒๐๘/๒๗๓๐ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด นร ๐๙๓๓/๔๓
ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกให้สำเนาคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ
ให้ขยายระยะเวลาการดำเนินการจัดทำกฎหมายใดที่ออกตามบทอาชญากรรมตามพระราชบัญญัติ รวม ๗ ฉบับ
ออกไปอีกหนึ่งปี ดังต่อไปนี้ ด้วย ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐
๒. พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙
๓. พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๔. พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๕. พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุพืช พ.ศ. ๒๕๕๒
๖. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๗. พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๔

ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณา
ของคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ เห็นชอบให้ขยายระยะเวลาการดำเนินการ
จัดทำกฎหมายใดที่ออกตามบทอาชญากรรมตามพระราชบัญญัติ จำนวน ๖ ฉบับ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐
๒. พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙
๓. พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๔. พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๕. พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุพืช พ.ศ. ๒๕๕๒
๖. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้แจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

บริยังคราญ จงธรรมคุณ

(นางสาวบริยังคราญ จงธรรมคุณ)

ผู้อำนวยการกองพัฒนาสุขาสารตระและติดตามนโยบายพิเศษ ปฏิบัติราชการแทน
เลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี

กองพัฒนาสุขาสารตระและติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒ (อธิการ), ๑๕๓๒ (ปัญญาภิญ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๕๐ www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

๕.๒๑ ร่างกฎหมายระหว่างการตกลงทางมรดกและการโอนสิทธิในที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. .... ตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำทราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

bton

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๓๙๒๓
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๓๙๒๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ legal@opsmoac.go.th

๕.๙ ร่างประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การกำหนดค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบคัดกรองพืช และการจำหน่ายคัดกรองพืช พ.ศ. .... ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม

๕.๑๐ ร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดด่านศุลกากรที่นำเข้า ส่งออก และนำผ่านซึ่งวัตถุอันตรายที่กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบ พ.ศ. .... ตามมาตรา ๒๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๕.๑๑ ร่างประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับ การแจ้ง การขออนุญาต และการออกใบนำผ่านวัตถุอันตรายที่กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบ พ.ศ. .... ตามมาตรา ๒๐/๑ วรรคท้า แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๕.๑๒ ร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการนำผ่าน วัตถุอันตรายที่กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบ พ.ศ. .... ตามมาตรา ๒๐/๒ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติ วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๕.๑๓ ร่างประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการฝ่ายผนัน สำหรับนำกลับเข้ามา หรือการส่งกลับออกไปซึ่งวัตถุอันตรายทางการเกษตรที่กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบ พ.ศ. .... ตามมาตรา ๒๐/๓ แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๕.๑๔ ร่างประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง ข้อความในการโฆษณาที่ไม่เป็นธรรม ต่อผู้อื่นหรือข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวมของวัตถุอันตรายที่กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบ พ.ศ. .... ตามมาตรา ๕๑ (๓) แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๕.๑๕ ร่างประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การโฆษณา วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบ พ.ศ. .... ตามมาตรา ๕๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติ วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๕.๑๖ ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินผลกระทบทางด้านความปลอดภัย ต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ หรือสวัสดิภาพของประชาชน ของพันธุ์พืชใหม่ที่ได้จากการตัดต่อสารพันธุกรรม พ.ศ. .... ตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒

๕.๑๗ ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีขอขยายอายุสิทธิและการอนุญาตให้ขยาย อายุสิทธิในพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นพ.ศ. .... ตามมาตรา ๕๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒

๕.๑๘ ร่างระเบียบกรมวิชาการเกษตร ว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางที่ตกเป็นของ แผ่นดินในคดีละเมิดสิทธิของผู้ทรงสิทธิ์ในพันธุ์พืชใหม่และพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นในคดีความผิด ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. .... ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒

๕.๑๙ ร่างกฎกระทรวงกำหนดลักษณะวัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการ ของสหกรณ์ แต่ละประเภทที่จะรับจดทะเบียน พ.ศ. .... ตามมาตรา ๓๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๕.๒๐ ร่างกฎกระทรวงการบริหารจัดการและการกำกับดูแลทางการเงินของสหกรณ์ ออกทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. .... ตามมาตรา ๘๙/๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔.๗ พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

๔.๗.๑ มาตรา ๓๙ "กำหนดให้การตกทอดทางมรดก หรือโอนไปยังสถาบันเกษตรกร หรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์" ปัจจุบันร่างกฎกระทรวง ตั้งกล่าวอยู่ระหว่างสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาเสนอร่างกฎกระทรวงให้คณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา ให้ความเห็นชอบ และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกាទรัฐพิจารณา สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมจึงได้มีหนังสือถึงเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี เพื่อขอขยายระยะเวลาการดำเนินการ ออกกฎกระทรวงตั้งแต่ว่า ออกไปอีกหนึ่งปี ตามหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กช ๑๒๐๔/๓๔๑๘ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕

๔. ข้อเสนอส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ ขยายระยะเวลาการดำเนินการจัดทำกฎหมายสำคัญ ออกไปอีกหนึ่งปี ดังนี้

๔.๓ ร่างพระราชบัญญัติกำหนดให้การทำสัญญาที่มีบุคคลธรรมดามีถึงสิบราย แต่ไม่น้อยกว่าสองรายเป็นคู่ สัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. ... ตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๔ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา เรื่อง การกำหนด รายละเอียดอื่นในสัญญา พ.ศ. .... ตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตร พันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๕ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา เรื่อง กำหนด สัญญาที่ต้องทำตามแบบพิมพ์ให้เกษตรกรต้องปฏิบัติหรือรับภาระเกินกว่าที่จะพึงคาดหมายได้ พ.ศ. .... ตามความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๖ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา เรื่อง การกำหนด ข้อตกลงที่มีลักษณะหรือมีผลให้เกษตรกรต้องปฏิบัติหรือรับภาระเกินกว่าที่จะพึงคาดหมายได้ พ.ศ. .... ตามความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๗ ร่างกฎกระทรวงกำหนดมาตรการและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม การซ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. .... ตามความในมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติควบคุม การซ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๕

๔.๘ ร่างระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยอัตราการชำระและการเบิกจ่ายค่าเบี้ยเดือน ค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายของพนักงานตรวจสอบโรคสัตว์ พ.ศ. .... ตามความในมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ควบคุมการซ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๕

๔.๙ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การชำระอัตราการซ่าสัตว์ การคืนเงินอัตรา การซ่าสัตว์และการชำระค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. .... ตามความในมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการซ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๕

๔.๑๐ ร่างประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่สามารถนำเข้าหรือนำผ่าน ซึ่งสิ่งต้องห้าม พ.ศ. .... ตามมาตรา ๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔.๔.๕ มาตรา ๕๑ (๓) “กำหนดให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบโดยความเห็นของคณะกรรมการวัตถุอันตรายมีอำนาจประกาศกำหนดให้ข้อความใดเป็นการโฆษณาที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้อื่น หรือเป็นข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวมของวัตถุอันตราย” ปัจจุบันร่างประกาศดังกล่าวอยู่ระหว่างนำเสนอคณะกรรมการควบคุมการโฆษณาวัตถุอันตรายพิจารณา

๔.๔.๖ มาตรา ๕๑/๒ “กำหนดให้การโฆษณาวัตถุอันตรายทางการเกษตร เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในประกาศที่ออกโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยความเห็นของคณะกรรมการวัตถุอันตราย” ปัจจุบันร่างประกาศดังกล่าวอยู่ระหว่างนำเสนอคณะกรรมการควบคุมการโฆษณาวัตถุอันตรายพิจารณา

๔.๕ พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๕๗

๔.๕.๑ มาตรา ๑ วรรคสอง “กำหนดให้พันธุ์พืชใหม่ที่ได้จากการตัดต่อสารพันธุกรรมจะด้วยเบียนพันธุ์พืชใหม่ได้ต่อเมื่อผ่านการประเมินผลกระทบทางด้านความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ หรือสวัสดิภาพของประชาชนจากการวิชาการเกษตรหรือหน่วยงานหรือสถาบันอื่น ที่คณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชกำหนด ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” ปัจจุบันอยู่ระหว่างกรมวิชาการเกษตรพิจารณาดำเนินการยกย่อง กฎกระทรวง

๔.๕.๒ มาตรา ๕๐ วรรคสาม “กำหนดให้การขออนุญาตสิทธิและการอนุญาตให้ขยายอายุสิทธิในพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” ปัจจุบันอยู่ระหว่างกรมวิชาการเกษตรพิจารณา ร่างกฎกระทรวง

๔.๕.๓ มาตรา ๖๒ “กำหนดให้การปฏิบัติเกี่ยวกับบรรดาสิ่งของที่คลื่น ให้ตกเป็นของแผ่นดินในคดีละเมิดสิทธิของผู้ทรงสิทธิ์ในพันธุ์พืชใหม่และพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น ให้เป็นไปตาม ระเบียบที่อธิบดีกรมวิชาการเกษตรกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช” ปัจจุบันอยู่ระหว่างกรมวิชาการเกษตรพิจารณาร่างระเบียบ

๔.๖ พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔.๖.๑ มาตรา ๓๗/๑ “กำหนดให้การกำหนดลักษณะของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึง ดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภท เป็นไปตาม ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” ปัจจุบันร่างกฎกระทรวง ดังกล่าว อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครอง

๔.๖.๒ มาตรา ๘๙/๒ “กำหนดให้การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนตามที่กำหนดในมาตราหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนด ในกฎกระทรวงที่ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์” ปัจจุบันร่างกฎกระทรวงดังกล่าว อยู่ระหว่างสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีนำเสนอต่อกองรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการ

แต่เนื่องจากการดำเนินการออกกฎหมายที่ยังไม่ได้ข้อบดี ปัจจุบันร่างกฎหมายดังกล่าวอยู่ระหว่างการหารือระหว่างสองหน่วยงาน

๔.๒.๒ มาตรา ๔๑ วรรคสอง “กำหนดให้การกำหนดอัตรา การชำระ และการเบิกจ่าย ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายของพนักงานตรวจสอบศัตรุ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่อธิบดีกรมปศุสัตว์กำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง” ปัจจุบันร่างระเบียบดังกล่าวอยู่ระหว่าง การหารือระหว่างสองหน่วยงาน

๔.๒.๓ มาตรา ๔๒ “กำหนดให้การชำระอากรภารษ่าสัตว์ การศินเงินอากรภารษ่าสัตว์ และการชำระค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด” ซึ่งร่างประกาศดังกล่าวเป็นร่างประกาศที่กฎหมายกำหนดให้ เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในการออกประกาศ ปัจจุบันร่างประกาศดังกล่าวอยู่ระหว่าง การหารือระหว่างสองหน่วยงาน

๔.๓ พระราชบัญญัติกับพิช พ.ศ. ๒๕๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔.๓.๑ มาตรา ๘ (๒) “กำหนดให้การนำเข้าหรือนำผ่านเพื่อกิจการอื่นตามที่อธิบดี กรมวิชาการเกษตรประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกักพิช จะต้องมีใบรับรองสุขอนามัยพิช กำกับมาด้วย...” ปัจจุบันร่างประกาศดังกล่าวอยู่ระหว่างพิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อมูลทางวิชาการ การกำหนดกรอบแนวทางปฏิบัติ ขอบเขตอำนาจหน้าที่และอัตรากำลัง

๔.๓.๒ มาตรา ๑๕ “กำหนดให้การกำหนดค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบศัตรูพิช และการจำหน่ายศัตรูพิชเป็นไปตามประกาศที่ออกโดยอธิบดีกรมวิชาการเกษตรโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการกักพิช” ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณากำหนดขอบเขตการใช้จ่าย และอัตราการเบิกจ่าย ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๔.๔ พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔.๔.๑ มาตรา ๒๐ (๑) “กำหนดให้การกำหนดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการที่นำเข้า ส่งออก และนำผ่าน ซึ่งวัตถุอันตรายเป็นไปตามประกาศที่ออกโดยรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบโดยความเห็นของคณะกรรมการ วัตถุอันตราย” ปัจจุบันอยู่ระหว่างกรมวิชาการเกษตรพิจารณาดำเนินการยกเว้นประกาศ

๔.๔.๒ มาตรา ๒๐/๒ วรรคท้า “กำหนดให้การแจ้ง การขออนุญาต และการออก ในนำผ่านวัตถุอันตราย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยความเห็นของคณะกรรมการวัตถุอันตราย” ปัจจุบันอยู่ระหว่างกรมวิชาการเกษตรพิจารณาดำเนินการ ยกเว้นประกาศ

๔.๔.๓ มาตรา ๒๐/๒ วรรคหก “กำหนดให้การนำผ่านวัตถุอันตราย ต้องปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์และวิธีการ ที่กำหนดในประกาศที่ออกโดยรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบที่ออกตามมาตรา ๒๐ (๑)” ปัจจุบันอยู่ระหว่างกรมวิชาการเกษตรพิจารณาดำเนินการ

๔.๔.๔ มาตรา ๒๐/๓ “กำหนดให้การผ่อนผันสำหรับนำกลับเข้ามา หรือการส่งกลับ ออกไปซึ่งวัตถุอันตราย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยความเห็น ของคณะกรรมการวัตถุอันตราย” ปัจจุบันอยู่ระหว่างกรมวิชาการเกษตรพิจารณาดำเนินการยกเว้นประกาศ

กำหนดเวลาสองปีดังกล่าว ดังนั้น จึงเข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี ตามพระราชบัญญัติการว่าด้วย การเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การจัดทำกฎหมายลำดับรองซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีผลบังคับใช้ก่อนวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ จะครบกำหนดระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด แต่เนื่องจากการดำเนินการออกกฎหมายลำดับรองดังกล่าว อยู่ระหว่างการดำเนินการตามขั้นตอน ของกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๒ วรรคสอง จึงจำเป็นต้องเร่งเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อมีมติ ขยายระยะเวลาออกใบอึกหนึ่งปี เพื่อให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๑.๑ มาตรา ๔ “กำหนดให้การทำสัญญาที่มีบุคคลธรรมดามาในลักษณะรายแต่ ไม่น้อยกว่าสองรายเป็นคู่สัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ” ปัจจุบัน อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูล เพื่อพิจารณากร่างและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ผลกระบวนการจัดทำร่างกฎหมาย

๔.๑.๒ มาตรา ๒๑ (๑) “กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตร พันธสัญญา มีอำนาจประกาศกำหนดรายละเอียดอื่นในสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา” ปัจจุบัน อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูล เพื่อพิจารณากร่างและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ผลกระบวนการจัดทำร่างกฎหมาย

๔.๑.๓ มาตรา ๒๓ “กำหนดให้ในกรณีที่การทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาได อาจมีผลกระทบอย่างสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนา ระบบเกษตรพันธสัญญา มีอำนาจกำหนดให้สัญญานั้นต้องทำตามแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด” ปัจจุบันอยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูล เพื่อพิจารณากร่างและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ผลกระบวนการจัดทำร่างกฎหมาย

๔.๑.๔ มาตรา ๒๖ (๙) “กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตร พันธสัญญาประกาศกำหนดให้ข้อตกลงที่มีลักษณะหรือมีผลให้เกษตรกรต้องปฏิบัติหรือรับภาระเกินกว่า ที่จะพึงคาดหมายได้ เป็นข้อตกลงหรือเงื่อนไขในสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญาที่ไม่มีผลใช้บังคับ” ปัจจุบันอยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูล เพื่อพิจารณากร่างและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ผลกระบวนการจัดทำร่างกฎหมาย

๔.๒ พระราชบัญญัติควบคุมการขายสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙

๔.๒.๑ มาตรา ๕ วรรคสอง “กำหนดให้การกำหนดอาคารและค่าธรรมเนียม ตามกฎหมาย ว่าด้วยการควบคุมการขายสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์เป็นไปตามกฎหมายที่ออกโดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย” โดยที่ร่างกฎหมาย เรื่องนี้มีเนื้อหาที่ต้องใช้บังคับกับทั้งสองหน่วยงาน ซึ่งกรมปศุสัตว์ได้ดำเนินการยกย่องกระทรวงดังกล่าวแล้ว

๑.๒ คณะกรรมการต้องดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ คณะกรรมการต้องมีมติเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔ ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายตรวจสอบกฎหมายในความรับผิดชอบของตนว่า มีกรณีที่ต้องมีการออกกฎหมายหรือกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ โดยให้มีการเร่งออกกฎหมายหรือดำเนินการดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖ สำหรับกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ก่อนวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๑.๒.๒ คณะกรรมการต้องมีมติเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเร่งตรวจสอบกฎหมายในความรับผิดชอบของตนซึ่งมีผลบังคับใช้ก่อนวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ที่เข้าข่ายเป็นกรณีตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ และเร่งดำเนินการจัดทำกฎหมายหรือดำเนินการนั้นภายในขอบเขตหน้าที่และอำนาจให้แล้วเสร็จไม่เกินวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖ กรณีที่ไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จครบถ้วนได้ทันภายในวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ให้พิจารณาเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อขอขยายระยะเวลา ออกใบอิก ๑ ปี ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติตั้งกล่าว

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กรมชลประทาน ได้ดำเนินการจัดทำร่างกฎหมายทบทวนการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การอนุญาต การขอและการออกใบอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สองและประเภทที่สาม พ.ศ. .... โดยร่างกฎหมายทบทวนดังกล่าว เป็นร่างกฎหมายที่ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งครบกำหนดระยะเวลาสองปีแล้ว เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๖ เนื่องจากการดำเนินการออกกฎหมายทบทวนตามมาตราดังกล่าว มีประเด็นในการพิจารณาร่างกฎหมายลำดับรอง ที่ยังไม่ได้ข้อยุติ ในการนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงได้มีหนังสือถึงเลขาธิการ คณะกรรมการต้องมีมติเพื่อขยายระยะเวลาการดำเนินการออกกฎหมายทบทวนดังกล่าว ออกใบอิกหนึ่งปี ซึ่งคณะกรรมการต้องมีมติเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๖ เห็นชอบให้ขยายระยะเวลาในการออกกฎหมายทบทวนดังกล่าวออกใบอิกหนึ่งปี ปัจจุบันร่างกฎหมายทบทวนดังกล่าวอยู่ระหว่างการจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย (RIA) ตามกฎหมายทบทวนกำหนดร่างกฎหมายที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ พ.ศ.๒๕๖๕ เพื่อประกอบการเสนอเรื่องขออนุมัติในหลักการร่างกฎหมายทบทวนต่อคณะกรรมการต้องมีมติเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการต้องมีมติเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เนื่องจากพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ การจัดทำกฎหมายลำดับรองซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีผลบังคับใช้ก่อนวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ สมควรออกกฎหมายลำดับรองดังกล่าวภายในระยะเวลาสองปี นับแต่มีอภัยกำหนดสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับ (๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๖) ทั้งนี้ ระยะเวลาสองปี นับ คณะกรรมการต้องมีมติขยายออกใบอิกหนึ่งปี แต่ไม่เกินหนึ่งปี และจะต้องมีมติก่อนที่จะครบ

สลต. (eMail)

ส่ง : กนธ.

รับที่ : ร 6511/66

4 ก.ค. 2566 เวลา 17.06 น.

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๒๐๔/๒๕๖๖

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๑๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การเร่งรัดออกกฎหมายดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สังกัดที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

๒. สำเนาหนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๑๕๐๕/๖๑๐
ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๖

๓. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/๑๘๗๘
ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕

๔. ตารางสรุปข้อมูลเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่องการเร่งรัดออกกฎหมายดำเนินการอย่างหนึ่ง
อย่างใดตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมิน
ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอ
คณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๙(๑)
รวมทั้งเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบ
เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) กำกับการบริหาร
ราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว โดยมี
รายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์
ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๒ วรรคสอง กำหนดให้กฎหมายที่มิใช่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมูญ
ที่กำหนดให้ต้องมีการออกกฎหมายหรือกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อที่ประชาชนจะสามารถ
ปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากการกฎหมายนั้นได้ หากมีได้มีการออกกฎหมายดังกล่าวหรือบังคับได้
ดำเนินการนั้น ภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ และบทบัญญัติในเรื่องนั้นก่อภาระ
หรือเป็นผลร้ายต่อประชาชน ให้บทบัญญัติดังกล่าวเป็นอันสิ้นผลบังคับ แต่ในกรณีที่บทบัญญัติในเรื่องนั้น
ให้สิทธิประโยชน์แก่ประชาชนให้บทบัญญัติตั้งกล่าวมีผลบังคับได้โดยไม่ต้องมีกฎหมายหรือดำเนินการดังกล่าว
ทั้งนี้ ระยะเวลาสองปีดังกล่าวคณะกรรมการรัฐมนตรีจะมีมติยกเว้นได้แต่ไม่เกินหนึ่งปี และต้องมีมติถอนที่จะ
ครบกำหนดเวลาสองปีดังกล่าว